

ОБЛІК ВИТРАТ З ДОВЕДЕННЯ ОСНОВНОГО ЗАСОБУ ДО СТАНУ, ПРИДАТНОГО ДО ВИКОРИСТАННЯ

Бакута С.М., *sofia.bakuta1052@gmail.com*

Таврійський Державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Основні засоби (п. 4 ПСБО7) - матеріальні активи, які підприємства утримують для використання у виробництві, наданні послуг, постачанні товарів, здаванні в оренду або для виконання адміністративних, соціально-культурних функцій. Важливо, що очікуваний, не фактичний, строк корисного використання ОЗ є більше року (чи операційного циклу, коли він довший за рік). Найчастіше саме вони займають найбільшу питому вагу в балансі підприємства та мають найбільшу вартість. Облік основних засобів має свою специфіку, про це і розглянемо у статті.

Великий внесок в розробку теоретичних основ та методологічних підходів до проблем обліку основних засобів здійснили провідні вчені-економісти, як вітчизняні – Білуха М.Т., Бутинець Ф.Ф., Гайдуцький П.І., Голов С.Ф., Грінько А.П., Кірейцев Г.Г., Кужельний М.В., Лінник В.Г., Моссаковський В.Б., Огійчук Н.Ф., Пушкар М.С., Сопко В.В., Сук Л.К., Н.М. Ткаченко., Янчева Л.М., так і зарубіжні – Палій В.Ф., Соколов Я.В., Шеремет А.Д та інші вчені.

Розглянемо окремі види витрат, за якими виникають запитання про включення або невключення в первісну вартість об'єктів основних засобів.

Послуги митного брокера (декларанта), які безпосередньо пов'язані з придбанням імпортованих основних засобів. У переліку витрат, які формують первісну вартість основних засобів при імпорті, такі послуги безпосередньо не записані. Проте їх можна віднести до інших витрат, безпосередньо пов'язаних з доведенням основних засобів до стану, в якому вони придатні для використання в запланованих цілях. Адже без проведення митного оформлення об'єкт основних засобів неможливо використовувати в господарській діяльності. А тому, на наш погляд, логічно включити такі витрати в первісну вартість основних засобів.

Плата за митне оформлення об'єктів основних засобів, якщо воно відбувається поза місцем розташування митних органів або в неробочий час. Таким витратам місце теж у складі первісної вартості.

Акцизний податок, якщо імпортуються підакцизні основні засоби. Включаємо в первісну вартість основних засобів як непрямий податок, що не відшкодовується підприємству (абзац п'ятий п. 8 П(С)БО 7).

Витрати на сертифікацію основних засобів. Згідно з п. 7 П(С)БО 7 одиницею обліку основних засобів є об'єкт основних засобів. Тому якщо підприємство сертифікує окремий об'єкт основних засобів (як це відбувається, зокрема, при імпорті), сертифікаційні витрати можна вважати безпосередньо пов'язаними з придбанням такого об'єкта. Адже без отримання відповідного сертифіката митне оформлення активу, що ввозиться в Україну, неможливе. Тобто ці витрати відображають у складі первісної вартості основних засобів.

Збір до Пенсійного фонду сплачений при придбанні нерухомості або легкових автомобілів, включають у первісну вартість таких об'єктів основних засобів як інші витрати, безпосередньо пов'язані з доведенням основних засобів до стану, в якому вони придатні для використання із запланованою метою. Нагадаємо: нотаріальне посвідчення договорів купівлі-продажу нерухомого майна здійснюється тільки за наявності документального підтвердження сплати збору. Відповідно покупець просто не зможе отримати право власності на об'єкт нерухомості без перерахування пенсійного збору. У свою чергу, не сплативши збір до Пенсійного фонду, легковий автомобіль неможливо зареєструвати, отже і використовувати.

Витрати на страхування при купівлі основних засобів. У переліку витрат, що складають первісну вартість об'єктів основних засобів, зазначені і витрати зі страхування ризиків

доставки основних засобів (п. 8 П(С)БО 7). Це означає, що такі витрати в момент їх визнання капіталізують у бухгалтерському обліку покупця (накопичують за дебетом відповідного субрахунку рахунка 15 «Капітальні інвестиції» і включають до складу первісної вартості ОЗ). Надалі їх амортизують у складі вартості таких основних засобів.

Проте при купівлі основних засобів у підприємства можуть виникнути страхові витрати й іншого роду — наприклад, зі страхування об'єкта, що придбавається, від пожежі, стихійних лих або настання інших можливих ризиків. Такі витрати розцінюються як звичайні витрати звітного періоду.

Таким чином, у первісну вартість основних засобів потрапляє тільки страхування «доставки». В усіх інших випадках витрати зі страхування основних засобів, що придбаваються (наприклад, при купівлі в кредит транспортних засобів, коли вимагається застрахувати придбаний об'єкт), згідно з П(С)БО 16 включаємо до складу витрат відповідних звітних періодів і залежно від виконуваних об'єктами функцій відображаємо на рахунках 91, 92, 93, 94.

Витрати підприємства на виплату винагороди посереднику (брокеру, комісіонеру, агенту тощо) за послуги при купівлі основних засобів за договорами доручення (комісії тощо) в первісну вартість цих основних засобів не включаємо. Причина проста — такої позиції в «первісно-вартісному» переліку, наведеному в п. 8 П(С)БО 7, немає. Суми, належні посередникам, відносимо до складу витрат звітного періоду.

Винагорода поручителю (за аналогією з витратами на оплату посередників) у первісну вартість основних засобів не включаємо. Їх місце — у складі інших витрат діяльності. При умові, якщо за договором поруки покупець сплачує поручителю неустойку за несвочасне погашення ним поручителю суми основного боргу, який раніше був сплачений поручителем, або винагороди, сума такої неустойки в первісну вартість основних засобів теж не потрапляє, а йде в бухгалтерський облік в дебет субрахунку 948 «Визнані штрафи, пені, неустойки».

Отже, витрати, необхідні для доведення основного засобу до стану, придатного до використання, включаються в первісну вартість основних засобів

Список використаних джерел

1. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999, зі змінами і доповненнями. - №996-XIV

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби: наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000р. №92 (за станом на 22.04.2011) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0288-00>

Науковий керівник: Голуб Н.О. к.е.н., доцент